

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувач ступеня доктора філософії **Байдик Олександр Анатолійович**, **1984 року** народження, громадянин України
освіта вища: у **2006 році** закінчив **Київський національний університет імені Тараса Шевченка** за спеціальністю «Правознавство» (диплом спеціаліста).
З **вересня 2022 року** по теперішній час аспірант денної форми навчання кафедри інформаційних технологій ННПП НАВС, виконав акредитовану освітньо-наукову програму **Національної академії внутрішніх справ**.
Разова спеціалізована вчена рада утворена наказом **Національної академії внутрішніх справ** від «10» червня 2026 року № 772, у складі:

Голови разової спеціалізованої вченої ради - **Лариси Удалової**, доктора юридичних наук, професора, завідувача кафедри кримінального процесу Національної академії внутрішніх справ;

Рецензентів - **Олени Таран**, доктора юридичних наук, професора, завідувача кафедри кримінального процесу Національної академії внутрішніх справ;

Михайла Грібова, доктора юридичних наук, професора, провідного наукового співробітника науково-дослідної лабораторії з проблем протидії злочинності навчально-наукового інституту поліцейської діяльності Національної академії внутрішніх справ;

Офіційних опонентів - **Оксани Капліної**, доктора юридичних наук, професора, завідувача кафедри кримінального процесу Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого;

Василя Топчія, доктора юридичних наук, професора, директора навчально-наукового інституту права Державного податкового університету.

на засіданні «29» липня 2026 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань «Право» **Байдику Олександрю Анатолійовичу** на підставі публічного захисту дисертації «Захисник у кримінальних провадженнях про державну зраду» за спеціальністю 081 «Право».

Дисертацію виконано в **Національній академії внутрішніх справ, МВС України, м. Київ**.

Науковий керівник – **Микола Погорецький**, доктор юридичних наук, професор, Київський національний університет імені Тараса Шевченка, перший проректор.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису. Дисертація є одним із перших в Україні комплексних монографічних досліджень процесуального статусу, функцій та діяльності захисника в кримінальних провадженнях про державну зраду, виконаним з огляду на умови воєнного стану,

практику застосування спеціального кримінального провадження (*in absentia*), використання матеріалів негласних слідчих (розшукових) дій, державної таємниці, цифрових доказів і сучасних криміналістичних підходів до реалізації функції захисту. У результаті здійсненого дослідження сформульовано й обґрунтовано, а також додатково аргументовано низку наукових положень і висновків, які виносяться на захист, зокрема:

вперше обґрунтовано концепцію посиленого гарантійно-компенсаторного характеру процесуального статусу захисника в кримінальних провадженнях про державну зраду, відповідно до якої захисник в умовах воєнного стану, спеціального кримінального провадження (*in absentia*), застосування негласних слідчих (розшукових) дій та режиму державної таємниці виконує функції не лише захисту від кримінального обвинувачення, а й забезпечення процесуального балансу між інтересами національної безпеки та правами людини;

вперше сформульовано авторський підхід до визначення криміналістичних засад реалізації функції захисту в кримінальних провадженнях за ст. 111 КК України як системи криміналістичних знань, тактичних прийомів, засобів і рекомендацій, спрямованих на формування захисних версій, перевірку доказів сторони обвинувачення, використання спеціальних знань, роботу із цифровими доказами та результатами негласних слідчих (розшукових) дій;

вперше запропоновано кримінально-процесуальну класифікацію основних проблем участі захисника в кримінальних провадженнях про державну зраду, до яких віднесено проблеми доступу до матеріалів кримінального провадження, реалізації права на захист у провадженні *in absentia*, використання результатів негласних слідчих (розшукових) дій, доступу до відомостей, що становлять державну таємницю, а також забезпечення незалежності адвокатської діяльності в умовах воєнного стану;

вперше визначено систему криміналістичних особливостей реалізації захисником функції доказування в кримінальних провадженнях про державну зраду, зокрема щодо формування та перевірки захисних версій, аналізу цифрових доказів, використання спеціальних знань, оцінки допустимості результатів негласних слідчих (розшукових) дій та документів, що містять державну таємницю;

вперше обґрунтовано необхідність нормативного закріплення спеціального механізму тимчасового доступу захисника до матеріалів, що містять державну таємницю, у межах конкретного кримінального провадження без проходження повної процедури оформлення постійного допуску до державної таємниці.

За своїм змістом дисертація відповідає вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261 (зі змінами), Вимогам до оформлення дисертації, затверджених наказом міністерства освіти та науки України від 12 січня 2017 року № 40 (зі змінами) та Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 (зі змінами).

Здобувач має 11 наукових публікацій за темою дисертації, зокрема вісім наукових статей, опублікованих у наукових виданнях України, визнаних фаховими з юридичних наук, а також 3 тези наукових доповідей для участі в міжнародній науково-практичній конференції, семінарі та круглому столі. У наукових публікаціях у повній мірі обґрунтовуються отримані наукові результати відповідно до поставленої мети:

1. Байдик О. А., Кучер В. О. Участь захисника під час повідомлення про підозру у досудовому розслідуванні. *Вісник кримінального судочинства*. 2021. № 1–2. С. 8–27.

2. Байдик О. А. Процесуальний статус захисника у кримінальному процесі: особливості його реалізації у кримінальних провадженнях про державну зраду. *Вісник кримінального судочинства*. 2022. № 1–2. С. 192–207.

3. Байдик О. А. Участь захисника у проведенні слідчих (розшукових) дій та негласних слідчих (розшукових) дій під час окремого досудового розслідування: окремі проблемні питання. *Вісник кримінального судочинства*. 2023. № 3–4. С. 223–243.

4. Байдик О. А. Процесуальні дії захисника у підготовчому провадженні щодо кримінальних правопорушень про державну зраду. *Вісник кримінального судочинства*. 2024. № 1–2. С. 171–182.

5. Байдик О. А. Проблемні аспекти здійснення спеціального досудового розслідування (in absentia) у справах про державну зраду. *Наше Право*. 2025. №2. С. 510–520.

6. Байдик О. А. Забезпечення права на захист при повідомленні про підозру у державній зраді. *Вісник кримінального судочинства*. 2024. № 3–4. С. 207–222.

7. Байдик О. А. Участь захисника в обранні запобіжних заходів у кримінальних провадженнях про державну зраду. *Вісник кримінального судочинства*. 2025. № 3–4. С. 292–310.

8. Байдик О. А. Криміналістичні засади реалізації функції захисту у кримінальних провадженнях за статтею 111 КК України. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право»*. 2026. Вип. 1, ч. 3. С. 342–355.

У дискусії взяли участь члени разової спеціалізованої вченої ради та висловили зауваження:

Офіційний опонент – доктор юридичних наук, професор **Капліна Оксана Володимирівна**, завідувач кафедри кримінального процесу Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, виступила без зауважень.

Офіційний опонент – доктор юридичних наук, професор **Топчій Василь Васильович**, Державний податковий університет, директор навчально-наукового інституту права, виступив без зауважень.

Рецензент – доктор юридичних наук, професор **Таран Олена Вікторівна**, Національна академія внутрішніх справ, завідувач кафедри кримінального процесу, виступила без зауважень.

Рецензент – доктор юридичних наук, професор **Грібов Михайло Леонідович**, Національна академія внутрішніх справ, провідний науковий

співробітник науково-дослідної лабораторії з проблем протидії злочинності навчально-наукового інституту поліцейської діяльності, виступив без зауважень.

Голова ради – доктор юридичних наук, професор **Удалова Лариса Давидівна**, Національна академія внутрішніх справ, директор навчально-наукового інституту післядипломної освіти, виступила без зауважень.

Результати відкритого голосування:

«За» 5 (п'ять) членів ради,
«Проти» немає членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує **Байдику Олександрю Анатолійовичу** ступінь доктора філософії з галузі знань «Право» за спеціальністю **081 «Право»**
Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова
разової спеціалізованої вченої ради

Лариса УДАЛОВА

